

DADES CATALOGRÀFIQUES

Autoria	En José Pedraza Guinart, notari
Lloc de producció	Torrent
Lloc de procedència	Torrent
Títol / nom / objecte	Carta de dot de Carmen Mora Mas i capital de Pascual Vilarroya Andreu
Data	18 de novembre de 1884
Mesures	
Materials/tècnica	Paper, tinta, fil de lli
N.º Inventari	---
Ubicació en el museu	Dormitori de matrimoni

DESCRIPCIÓ

Carta dotal manuscrita en paper cosida amb fil de lli.

“En escritura autorizada por el notario de Torrente Don José Pedraza Guinart, con fecha 18 de Noviembre de 1884, Luis Mora y Mora, casado, labrador, vecino de la misma villa, constituyó en dote inestimada a su hija Carmen Mora Mas, de edad de veinticuatro años, soltera, que había de contraer matrimonio con Pascual Vilarroya Andreu, varias ropas y efectos referidos detalladamente, en valor de seiscientos sesenta y tres pesetas, a cuenta de ambas legítimas paterna y materna con mitad.

Pascual Vilarroya Andreu de edad de veintinueve años, soltero, labrador, de este vecindario, aceptó la indicada dote, confesó haber recibido las ropas y efectos que la constituye, y dotado formalizó el oportuno resguardo.

Declaró que el avalúo se había practicado de común acuerdo, sin irrogarse perjuicio alguno; prometió devolver a su esposa Carmen Mora Mas o a quien lo referente, en los casos prescritos por derecho, las ropas y efectos acondicionados y abonar el importe de su deterioro y de los que hubieran desaparecido. Y por obligación personal ofreció en arrar a su citada esposa, fuera el caso de sobrevivir al Vilarroya o si ella permanece dejando sucesión, ciento doce pesetas cincuenta céntimos, que consiguió sobre la décima parte siguió sobre la décima parte sus bienes presentes y futuros.

Carmen Mora Mas y su padre, aceptaron dicha escritura.

En otra escritura de la misma fecha 18 de Noviembre de 1884, Luisa Andreu Guimerà viuda, hizo donación a su hijo Pascual Vilarroya Andreu de la cantidad de setecientos cincuenta pesetas a cuenta de su legítima materna, en alhajas, ropas, muebles y metálico, que Pascual Vilarroya Andreu confesó haber recibido.

La contrayente Carmen Mora Mas y su padre Luis Mora y Mora se dieron por satisfechos de los bienes que Pascual Vilarroya Andreu aportaba a la sociedad conyugal, por constarles su existencia y verdadero avalúo sin lesión ni engaño.”

A continuació en fulla de llibreta de ratlles, manuscrita amb tinta blava, i amb correccions en tinta negra, apareix la relació de la roba que porta Carmen Mora i Mas, i en fulla amb el mateix paper que l'escriptura i tinta negra, apareix un llistat de béns que aporta el nuvi.

RELECTURA

Tema Relacionat

Gènere i cicle vital: matrimoni
Gènere i propietat

Relectura

En la cultura tradicional, el matrimoni estava subordinat als interessos familiars. Es procurava arreglar l'enllaç entre famílies de la mateixa classe social o veïnat. La dona passava de la tutela del pare a la de l'home. El dot era el que aportava la dona al casament, eixia generalment dels béns de guanys dels pares, el seu valor suposava per a ella la diferència entre un "bon" i un "mal" casament. Encara que l'home quedava com a administrador i gestor d'aquests béns, aquests pertanyien a l'esposa, podent-los recuperar en cas de dissolució del matrimoni o viduïtat.

La normativa legal i l'aplicació de la mateixa és un clar reflex d'una societat patriarcal on el paper de la dona queda relegat a un plànol secundari. El desenvolupament de la propietat privada al costat del desenvolupament del dret hereditari matern ha suposat al llarg de la història la consagració de l'home com a figura de cap de família i la subordinació de la dona a ell. D'aquesta manera, l'home queda emmarcat en el rol de propietari i gestor dels béns, tenint la responsabilitat dels mateixos; mentre que la dona queda relegada a un rol que no li permet accedir a quasi cap bé, la qual cosa li impedeix ser autònoma i li encamina cap a una vida de dependència.

Si anem a documents legals tals com el Codi Civil, el Codi de Comerç o la Llei Hipotecària, podem veure clarament la subordinació de la dona a l'home en qüestions de propietat en anys propers en el temps, però diferenciats en èpoques diferents (en temps d'Alfonso XII i María Cristina i en la dictadura franquista). El Codi de Comerç de 1885 estableix que els béns dotals i parafernals (aquells aportats per la dona, però no inscrits en el dot) de la dona d'un comerciant no tindran prioritat respecte a un altre tipus de béns, veient-se així relegats a un segon pla.

Així mateix, és interessant veure com la majoria d'esments a la dona en el Codi Civil de 1889 les podem trobar en el Títol IV, del matrimoni. Aquest document estableix que l'home serà l'administrador de la societat conjugal. De fet, s'esmenta que, en cas d'un divorci en el qual l'home siga innocent, la dona solament tindrà dret a l'administració dels aliments. Així, es diu que serà necessari el permís de l'home per a la compra de joies, mobles i objectes, així com per al seu ús i gaudi. En cas d'absència de l'home, la dona podrà disposar lliurement de qualsevol ben que li pertanga, però no podrà realitzar accions legals amb ells sense autorització judicial (ací la dona passa d'estar subordinada al seu home al poder judicial, mai gaudint de llibertat en l'administració de la propietat).

Fent un salt en el temps, en la Llei Hipotecària de 1946, encara trobem que haurà de ser l'home el que hipoteque en favor de la seua dona els béns immobles que reba com a dot, encara trobant en el Reglament d'execució de la Llei Hipotecària l'obligació d'inscriure a nom de tots dos cònjuges els béns adquirits de forma conjunta.

BIBLIOGRAFÍA

AAVV. (1889) Código Civil Madrid.

AAVV. (1885) *Código de Comercio* Madrid.

AAVV. (1946) *Ley Hipotecaria*

AAVV. (1947) *Reglamento Hipotecario*

ENGELS, F (2016), *El origen de la familia, la propiedad privada y el Estado*, Madrid, España, Alianza Editorial.

NELKEN, M. (1919) *La condición social de la mujer en España. Su estado actual: su posible desarrollo*. Editorial Minerva, Barcelona